

kutatásszervezők és -irányítók számára rendkívül fontosak és hasznosak.

A folyóirat rövid, eredeti közleményeket is közöl ugyan, de nagyobb részét más folyóiratokban megjelent rövid eredeti közlemények utánközlése és nagyobb lélegzetű tanulmányok leglényegesebb eredményeinek bemutatása teszi ki. Az új folyóirat legrokonoszevesebb vonása frissessége és sokrétűsége. Az eddig megjelent számok bemutatnak néhány magyar "idézettségű klasszikust"; elemzik a társszerzőség különböző kérdéseit; összehasonlítón elemzik a világ tudományos termelésének mennyiségi és minőségi mutatóit; a szerkesztőbizottságok tagjainak megoszlását az egyes országok között; korrelációs-regressziós összefüggéseket a tudományometriai és a társadalmi-gazdasági mutatószámok között; a természettudományi kutatócsoportok publikációs tevékenysége értékelésének lehetőségeit; a nemzetközi tudományos együttműködés mutatóit és még sok-sok más érdekes és fontos problémát, melyek felsorolására itt nincs hely.

Minden tudományometriával foglalkozó számára megszívlelendők Eugene Garfield megfontolásai az idéztelemzés alkalmazásáról és annak buktatóiról, melyekből a múlt év decemberi szám közöl egy csokorral. (Ugyanebben a számban jelent meg egy érdekes, eredetileg a *Nature*-ben közölt cikk az olaszországi professzori kinevezési gyakorlati anomáliákról. A cikk szerzőinek annyira megtetszett Garfield egyik mondata, hogy azt szóról szóra átvették – hivatkozás nélkül.)

Érdekessége a folyóiratnak, hogy egyes, eredetileg angol nyelven megjelent munkákat nem magyar fordításban, hanem az angol eredetiben közöl, lévén az angol a mai tudomány lingua francája (ha úgy tet-

szik latinja vagy eszperantója). A sok értékes és informatív ábrával tarkított szöveget szellemes karikatúrák, jobbára Sidney Harris rajzai teszik még élvezetesebbé.

Bármennyire is az eredmények objektív értékelésére törekszik a tudománymetria, nem lehet teljesen mentes a szubjektivitástól. Az *Impakt* szerkesztői ezt azzal is kifejezésre juttatják, hogy mottóként egy Szilárd és Bethe közötti beszélgetésrészletet választottak.

Nálunk már meglehetősen elterjedt a kutatással foglalkozók körében a tudománymetria valamelyes ismerete. Megnyugtató, hogy a próbaszámban elemzett közvélemény-kutatás szerint a megkérdezettek – az 1991. március 5-i MTA-fórumon résztvettek – többsége a tudománymetria és a részletes tudományos értékelés (peer review) együttes alkalmazását tartja a legalkalmasabbnak a tudományos tevékenység értékének elbírálására.

A folyóirat szerkesztőinek: Braun Tibornak, Schubert Andrásnak és Zsindely Sándornak nem lesz könnyű dolga, ha az első hét szám színvonalát fenn akarják tartani.

Jó lenne, ha az *Impakt*ot minél szélesebb körben ismernék. Ennek sajnos gátat szab a folyóirat igen magas előfizetési ára: évi 2400 forint. Talán lehetne két előfizetési árat megállapítani intézményeknek és egyéneknek, azzal a megszorítással, hogy csak azok lehetnek egyéni előfizetők, akik olyan intézményekhez tartoznak, amelyek előfizetője az *Impaktnak*. Valószínűleg nagy érdeklődés lenne az *Impakt* angol vagy német nyelvű kiadása iránt is.

Beck Mihály

Az IATUL 1991. évi közgyűlése

Az IATUL 1991. július 12-én tartotta közgyűlését a Massachusetts Institute of Technologyban (Cambridge, Mass., USA), ahol a szervezet 22 tagja volt jelen.

Elsőként az 1989. évi, ljubljanai közgyűlés jelentését egyhangúlag elfogadták, majd az elnök áttekintette a szervezetnek és a vezető testületnek az utolsó közgyűlés óta végzett tevékenységét.

Az eltelt időszak alatt tartott rendezvények: A könyvtár vezetőjének változó szerepe az új technológiák korában nemzetközi szeminárium (Abo Academy, Turku, Finnország, 1990. aug.); az Észak-Amerikai Regionális Csoport 5. és 6. éves szemináriuma (Lehigh University, Bethlehem, Pennsylvania, USA, 1989. szept. és McGill University, Montreal, Kanada, 1990. máj.); az IATUL és az IFLA Tudományos és Műszaki Könyvtári Szekciójának közös rendezvényei az IFLA-konferencia alkalmával (Párizs, 1989. aug. és Stockholm, 1990. aug.). Az 1989. évi téma Az EGK akcióterve a könyvtárak

számára volt, az 1990. évi pedig Az OPAC beilleszkedése a tudományos és műszaki könyvtárakba.

Az IATUL képviseltette magát A könyvtárak és információk szolgálatok felhasználóinak képzése a felsőoktatásban c. UNESCO-szakértői értekezleten (Helsinki, 1990. aug.), az ICSU 23. közgyűlésén (Szófia, 1990. okt.), az UNESCO Általános Információs Programja kormányközi tanácsának ülésén (Párizs, 1990. nov.), és a Kelet-nyugati információátvitel c., a könyvtárközi kölcsönzéssel és másolatszolgáltatással foglalkozó szakértői értekezleten (Berlin, 1991. febr.).

Az IATUL a következő rendezvényeket tervezi:

- 1992: IATUL-szeminárium a tudományos és műszaki publikációk egyetemes hozzáférhetőségéről (Tallinn, 1992. jún. 8–11.).
- 1993: 15. IATUL-konferencia (Hamburgi Műszaki Egyetem).
- 1995: 16. IATUL-konferencia (Enschede, Hollandia).

- 1997: 17. IATUL-konferencia (Edinburgh, Nagy-Britannia).

Dr. Dennis Shaw vezetésével az IATUL elkezdett egy speciális projektet a tudományos és műszaki doktori disszertációk világméretű kézikönyvének előállítására. Az IATUL-tagkönyvtárak által használt osztályozási rendszereket a titkárság 1990–91-ben tekintette át. A FID vizsgálja, hogy az ETO-val kapcsolatos munkák hatékonyságát hogyan lehetne javítani. Ezzel összefüggésben a nemzetközi ETO-felhasználói csoport iránt érdeklődő IATUL-tagokat meghívják a tamperei University of Technologyban tartandó előkészítő értekezletre. D. Shaw-t kinevezték a Nemzetközi Geoszféra-Bioszféra Program Regionális Tudományos Információs Központjaira vonatkozó ICSU-projekt igazgatójává.

Az IATUL reméli, hogy elő tudja segíteni az információátvitelt azáltal, hogy

- támogatja a tagok közötti cserélőtagadásokat,
- pártfogolja a tagkönyvtárak és az új tagok közötti kapcsolatok létesítését,
- támogatja az információs termékek eljuttatását az olyan országok könyvtáraiba, ahol jelenleg a beszerzés nehézségekbe ütközik.

A titkárság közreadta az IATUL-taglétszám alakulását:

	1991	1989
Rendes tag	150	141
Megfigyelő tag	15	16
Társult tag	15	12
Támogató tag	6	6
Tiszteletbeli tag	8	7

A pénztáros jelentést tett az IATUL pénzügyi helyzetéről. 1991-ben a várt negatív eredmény 3000 font, az *IATUL Quarterly*nek az Oxford University Pressnél történő kiadásával kapcsolatban felmerült költségek miatt. Az 1989. és 1990. évi pénzügyi jelentést egyhangúlag elfogadták.

Az IATUL-tagsági díj 1985 óta nem változott. A növekvő költségek és a csökkenő bevétel miatt a tagsági díj 160 holland forintra emelését javasolták. A választmány által jóváhagyott terv szerint bevezetnék a három- és ötéves tagságot. Ez csökkenti az adminisztrációt mind a könyvtárak, mind az IATUL pénztárosa számára, és a kezelési költséget is. Javasolták a befizetések következő általános csökkentését:

3 éves befizetés esetén 10% = 430 holland forint,
5 éves befizetés esetén 15% = 680 holland forint.

A fenti javaslatokat egyhangúlag elfogadták. A választmány javasolta a kelet-európai és fejlődő országokbeli IATUL-tagoknak, hogy szükség szerint írásban kérjék a tagdíj 50%-os csökkentését.

Az elnök megköszönte a tisztségviselőknek eddigi tevékenységüket. Először is a leköszönt elnöknek, D. Shaw-nak az 1985–1990 közötti időszakban először titkárként, majd elnökként végzett munkáját. A választások után két új tagot neveztek ki: *Tom Cochran*-t, a Queensland University of Technology (Ausztrália) igazgatóját és *Michael Breakst*, a Heriot-Watt University (Skócia) könyvtárosát. A tervek szerint M. Break lesz a titkár a tallinni szeminárium után, *dr. Gerald van Marle* követi *Törnudd* professzort az elnöki poszton, *Annette Winkel-Schwarz*, a Dán Nemzeti Műszaki Könyvtár igazgatója lesz a pénztáros, és *dr. Nancy Fjällbrant* az első alelnök.

A szerkesztőbizottság foglalkozott az IATUL Quarterly jövőjével, és úgy döntött, hogy nem újítja meg a kiadásra vonatkozó szerződést. Javasolták, hogy a korábbi IATUL Quarterly kiadása az 5. kötet 4. számával fejeződjön be. A bizottság úgy döntött, hogy visszatér a korábbi *IATUL Proceedings* kiadásához. Ezt a nem tagországokban történő eladásokból finanszírozzák. Előreláthatólag évi egy kötet fogja tartalmazni a kétévenkénti konferenciák vagy szemináriumok válogatott előadásait. Az 1992. évi 1. kötet új sorozat kezdődik a 14. konferencia anyagaival. A választmány újráválasztotta D. Shaw-t az IATUL Proceedings kiadóbizottságának elnökeként és *Joan Hardy*t szerkesztőként. Mindkét megbízatás 1992 végéig szól. A közgyűlés jóváhagyta az *IATUL News* negyedéves folyóirat kiadását, amelyért a választmány a felelős. DTP-eljárással készítik, és a tagok térítésmentesen kapják. N. Fjällbrant felel az új kiadvány előállításáért és marketingjéért.

Végül az elnök köszönetet mondott *Jay Luckem*nek és a 14. konferencia szervezőbizottságának. A következő közgyűlés 1993-ban lesz Hamburg-Harburgban a 15. konferencia alkalmával.

/FJÄLLBRANT, N.: Summary of the report on the 1991 General Assembly of IATUL. = *IATUL News*, 1. köt. 1. sz. 1992. p. 3–4./

(Viszocsekné Péteri Éva)

A II. Fehér Házi Konferencia

A *Special Libraries* c. amerikai folyóirat az 1991. évi tavaszi számát szentelte a könyvtári és információs szolgáltatásokkal foglalkozó II. Fehér Házi Konferencia (*White House Conference on Library and Information Services* = *WHCLIS*) előkészítésének. A konferenciát egyébként 1991. július 9–13-án rendezték meg, hosszú, átfogó, az egész országra kiterjedő előmunkálatok után. A tematikus szám néhány fontosabb írását ismertetjük az alábbiakban. – A szerk.